

UKMERGĖS R. ŽELVOS GIMNAZIJOS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Želvos gimnazijos pedagogų etikos kodekse (toliau – PEK) nustatomi pagrindiniai pedagoginių darbuotojų ir laisvųjų mokytojų (toliau – pedagogai) profesinės etikos reikalavimai ir įsipareigojimai siekti etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitais šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene.

2. PEK paskirtis - padėti pedagogams suprasti etiško elgesio problemas, galinčias kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime, ir padėti jas spręsti.

3. PEK papildo pedagogų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR Švietimo įstatyme, gimnazijos nuostatuose bei vidaus tvarkos taisyklėse.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Pedagogų etikos kodekse vartojamos sąvokos:

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Profesinė etika – atskira etikos sritis, nustatanti reikalavimus bei standartus, kurių turi laikytis tam tikros profesijos atstovai; ji išreiškia konkretų elgesio normų rinkinį ar elgesio kodeksą, kuriuo turi vadovautis atitinkamo profesinio vaidmens atlikėjas, priimdamas sprendimus.

Pedagogų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos kodeksas – principų ir vertybių rinkinys, kuriuo nustatomi organizacijų, valstybės įstaigų, įmonių ir individų elgesio lūkesčiai ir standartai.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų PEK dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavidimus ir dalyvauja sprendimų priėmimo bei priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Atsakomybė - dorovinių, pareiginių ir teisinių reikalavimų paisymas.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. PEDAGOGŲ ETIKOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. PEK tikslas – apibrėžti gimnazijos pedagogų profesinio elgesio taisykles ir siekti, kad atskiro mokytojo veikla keltų asmens bei gimnazijos garbę, būtų naudinga visuomenei ir valstybei.

6. PEK uždaviniai:

6.1. padėti pedagogams geriau suprasti ir puoselėti svarbiausias bendražmogiškas bei akademinės srities vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę ir pilietinę atsakomybę;

6.2. išryškinti tolerancijos ribas pedagogų tarpusavio santykiuose ir bendraujant su

ugdymosi, nustatyti etikos požiūriu teisingą elgesį;

6.3. vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus;

6.4. skatinti pedagogus vadovautis moraliniais principais.

IV. PAGRINDINIAI PEDAGOGŲ ELGESIO IR VEIKLOS PRINCIPAI

7. Pedagogai įsipareigoja palaikyti gimnazijos siekius, garbingai atstovauti gimnazijai vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.

8. Kiekvienas gimnazijos pedagogas vadovaujasi bendruomenės viešaisiais interesais, vengia viešųjų ir privačių interesų konflikto:

8.1. jei pedagogas dalyvauja taryboje, komisijoje ar kitoje darbo grupėje, turinčioje priimti sprendimus, kurių rezultatais jis pats yra asmeniškai suinteresuotas ir dėl to negali būti bešališkas, apie tai praneša svarstyme dalyvaujantiems asmenims ir nusišalina nuo balsavimo ar kitokio sprendimo priėmimo;

8.2. gimnazijos vadovas, priimdamas į darbą ar paaukštinamas darbuotojus pareigose, yra bešališkas. Jis negali savo šeimos nario ar giminės skirti savo pavaduotoju ar teikti kokių nors kitokių privilegijų;

8.3. pedagogas negali daryti spaudimo administracijai, kad gimnazijoje, kurioje jis pats dirba, būtų priimtas į darbą ar paaukštintas pareigose jo šeimos narys, giminė arba artimas draugas. Svarstant tokį klausimą pedagogų posėdyje, priimant sprendimą jis turėtų nedalyvauti.

9. Pedagogas puoselėja pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu ir savivaldos institucijomis, nuolat rūpinasi savo kalbos bendravimo kultūra.

10. Pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos nariais grindžiamas abipuse pagarba ir pasitikėjimu ir, prireikus, konfidencialumu bei supratimu, kad visa tai turi teigiamos įtakos mokinių gerai savijautai ir ugdymosi rezultatams.

11. Atsiradus santykiuose konfliktinėms situacijoms elgiasi tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai, išklauso visų pusių argumentus ir ieško objektyviausio sprendimo.

12. Pedagogas vengia moralizavimo, neskuba teisti ir nereikalauja iš kitų to, ko pats nepajėgia laikytis.

13. Pedagogas pagarbiai ir geranoriškai bendrauja su mokinių tėvais, neskatina mokinių bei ugdytinių tėvų tarybų, kad jos kokiomis nors progomis organizuotų jiems vaišes, pasveikinimus ir panašius dalykus.

14. Vadovaudamasis teisingumo principu pedagogas nešališkai vertina mokinių pasiekimus ir pažangą, siekia suteikti kiekvienam mokiniui saviraiškos ir savivertės stiprinimo galimybes, teisingai informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie jų vaiko būklę, ugdymo(si) poreikius, pažangą, mokyklos lankymą, elgesį ir sunkumus.

15. Pedagogas vadovaujasi skirtingų lyčių lygybės principu, yra tolerantiškas aplinkinių nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams, siekia būti nešališku ir pagarbiai elgtis su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis ir bendruomenės nariais, nepaisydamas jų išskirtinumo.

16. Pedagogas laiku, atidžiai ir profesionaliai atlieka pareiginėse instrukcijose numatytas funkcijas.

17. Pedagogas, vadovaudamasis atsakomybės principu, veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina profesines kompetencijas, reikalingas mokinių mokymosi motyvacijai ir savivertei stiprinti.

18. Pedagogas gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami, profesiniu požiūriu atsakingi bei padorūs.

19. Pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi gimnazijos vidaus tvarkos taisyklėmis.

20. Pedagogų kolegų vertinimas turi remtis tik dalykišku profesinės veiklos principu ir pedagogo profesinėmis vertybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

21. Pedagogas turi suprasti, kad etiką pažeidžia:

- 21.1. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos, kyšio ėmimas, jo davimas;
- 21.2. viešinimas ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai, asmeninės savybės ir pan.);
- 21.3. girtavimas ir piktnaudžiavimas kitomis svaiginamosiomis priemonėmis.
22. Pedagogas supranta, jog pedagogo laisvei prieštarauja:
- 22.1. nepakantumas kitokiai mokinių, kolegų nuomonei ir argumentuotai kritikai;
- 22.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas.
23. Kiekvieno pedagogo pareiga – drąsiai, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekiant pagerinti psichologinį kolektyvo klimatą ir mokinių emocinę būseną.

V. PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

24. Būtina PEK priėmimo sąlyga – viešas projekto svarstymas ir pritarimas.
25. Priimtas PEK skelbiamas viešame gimnazijos internetiniame puslapyje.
26. Gimnazijos bendruomenė įsipareigoja gerbti PEK ir rūpintis jo veiksmingumu.
27. PEK, priimtas kaip gimnazijos pedagogų bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų, turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeninis pedagogo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą. Svarstant atsakomybę už PEK reikalavimų pažeidimą išnagrinėjama ir įvertinama įstaigos, kurioje pedagogas dirba, savivaldos institucijų nuomonė.
